

PARTNER PRYWATNY JAKO BENEFICJENT ŚRODKÓW Z UE

Jakub Kot
aplikant adwokacki
Kancelaria Doradztwa Gospodarczego
Cieślak & Kordasiewicz

Na gruncie obowiązującego od 1 stycznia 2014 roku rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 (1) istnieje możliwość realizacji tzw. projektów hybrydowych, które zakładają unifikację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz pozwalają na otrzymanie bezzwrotnych środków z Unii Europejskiej.

Nowoczesny okres programowania stwarza możliwość realizacji interesujących, zarówno z perspektywy interesów podmiotów publicznych, jak i partnerów prywatnych, kontraktów PPP. Co istotne, na gruncie przywołanych regulacji [1] beneficjentem wsparcia z Unii Europejskiej może być także partner prywatny.

Kto może być beneficjentem?

Zgodnie z art. 63 ust. 1 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 w odniesieniu do operacji PPP (w drodze odstępstwa od art. 2 pkt 10 rozporządzenia ogólnego) beneficjentem może być:

- podmiot prawa publicznego inicjujący daną operację albo
- podmiot regulowany prawem prywatnym danego państwa członkowskiego („partner prywatny”), który został lub ma zostać wybrany do realizacji danej operacji.

Wskazano ponadto, że podmiot prawa publicznego inicjujący operację PPP może zaproponować, by partner prywatny, który ma zostać wybrany po zatwierdzeniu operacji, był beneficjentem na potrzeby wsparcia z EFSI [2]. W takim przypadku decyzja zatwierdzająca ma charakter warunkowy do momentu, w którym instytucja zarządzająca upewni się, że wybrany partner prywatny spełnia i podejmuje wszystkie stosowne obowiązki beneficjenta zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

Przed czy po?

Należy podkreślić, że zgodnie z nomenklaturą przyjętą w rozporządzeniu ogólnym 1303/2013 partnerstwa pu-

bliczno-prywatne oznaczają formę współpracy między podmiotami publicznymi a sektorem prywatnym. Ich celem jest poprawa realizacji inwestycji w projekty infrastrukturalne lub inne rodzaje operacji realizujących usługi publiczne poprzez: dzielenie ryzyka, wspólne korzystanie ze specjalistycznej wiedzy sektora prywatnego lub dodatkowe źródła kapitału. Operacja PPP natomiast oznacza operację, która realizowana jest lub ma być realizowana w ramach struktury partnerstwa publiczno-prywatnego.

Literalna wykładnia przywołanych powyżej pojęć prowadzi zatem do wniosku, że bezzwrotne dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej można wprowadzić w strukturę finansową projektu, w którym zawarto już umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, jak i takiego, w którym procedura wyboru partnera prywatnego dopiero trwa (bądź nawet nie została jeszcze wszczęta). Jednakże, jak pokazuje praktyka, niektóre spośród instytucji zarządzających wymagają od podmiotów publicznych planujących realizację projektów hybrydowych, aby umowę PPP zawartą z konkretnym partnerem prywatnym przedkładały już na etapie składania wniosku lub w chwili podpisywania umowy o dofinansowanie.

Partner prywatny może zostać bezpośrednio beneficjentem wsparcia z Unii Europejskiej bądź – w przypadku niepodjęcia takiej roli – podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu.

Zmiana partnera prywatnego, beneficjenta wsparcia z UE

Należy podkreślić, że wprowadzone rozporządzeniem ogólnym nr 1303/2013 przepisy dotyczące wsparcia z EFSI na rzecz partnerstwa publiczno-prywatnego w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014–2020 dopuszczają możliwość zmiany partnera prywatnego będącego beneficjentem środków UE na inny podmiot prywatny lub publiczny.

Bezwrotnie dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej można wprowadzić w strukturę finansową projektu, w którym zawarto już umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, jak i takiego, w którym procedura wyboru partnera prywatnego dopiero trwa (bądź nawet nie została jeszcze wszczęta).

Zgodnie z brzemieniem art. 63 ust. 3 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 partner prywatny wybrany do realizacji operacji może zostać zastąpiony jako beneficjent podczas realizacji, jeżeli jest to wymagane zgodnie z warunkami umowy PPP lub umowy dofinansowania między partnerem prywatnym a instytucją finansową współfinansującą daną operację. W takim przypadku nowy partner prywatny lub podmiot prawa publicznego zostaje beneficjentem pod warunkiem, że instytucja zarządzająca ma pewność, że nowy partner spełnia i podejmuje wszystkie stosowne obowiązki beneficjenta zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

W ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2014–2020 przepisy dopuszczają możliwość zmiany partnera prywatnego będącego beneficjentem środków UE na inny podmiot prywatny lub publiczny.

Podkreślić przy tym należy, iż na podstawie art. 63 ust. 4 rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 Komisja Europejska została uprawniona do wydania aktu delegowanego określającego dodatkowe wymogi związane ze zmianą partnera prywatnego będącego jednocześnie beneficjentem projektu.

Dodatkowe minimalne wymogi

Wobec powyższego w dniu 4 lipca 2015 roku w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej opublikowano rozporządzenie delegowane Komisji Europejskiej nr 2015/1076 ustanawiające dodatkowe minimalne wymogi, które muszą zostać spełnione w projektach partnerstwa publiczno-prywatnego, finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, w przypadku potrzeby dokonania zmiany partnera prywatnego będącego beneficjentem środków UE [3].

Rozporządzenie nr 2015/1076 wprowadziło następujące warunki w tym zakresie:

- partner lub podmiot publiczny jest w stanie dostarczać przynajmniej tę usługę i z zachowaniem co najmniej tych minimalnych norm jakości, które określone zostały w umowie partnerstwa publiczno-prywatnego;

- partner lub podmiot publiczny zgodził się przyjąć na siebie prawa i obowiązki beneficjenta w odniesieniu do wsparcia operacji PPP od dnia, w którym instytucja zarządzająca powiadomiona zostaje o wniosku o zastąpienie;
- partner lub podmiot publiczny wystąpi do instytucji zarządzającej z wnioskiem o zastąpienie partnera prywatnego jako beneficjenta w ciągu jednego miesiąca od daty decyzji o zmianie tego partnera prywatnego.

Przedmiotowe rozwiązanie ma na celu przede wszystkim zapewnienie możliwości zachowania trwałości projektu hybrydowego pomimo zmiany partnera prywatnego będącego jednocześnie beneficjentem środków z Unii Europejskiej. Na mocy wyżej przywołanych regulacji, kontynuowanie realizacji projektu partnerstwa publiczno-prywatnego z jednoczesnym dokonaniem zmiany beneficjenta środków z Unii Europejskiej wymagać będzie, po pierwsze, przeprowadzenia nowej konkurencyjnej procedury wyboru partnera prywatnego (z wyjątkiem sytuacji określonej w art. 10 ust. 2 ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym [4]) i, po drugie, spełnienia dodatkowych warunków określonych w rozporządzeniu nr 2015/1076.

Przedmiotowe regulacje oznaczają, że aby nowo wybrany partner prywatny mógł przejąć rolę beneficjenta środków z Unii Europejskiej od swojego poprzednika, będzie musiał przejąć prawa i obowiązki oraz standardy realizacji projektu określone w uprzednio rozwiązanej umowie o partnerstwie publiczno-prywatnym. Wobec powyższego negocjacja warunków kontraktu partnerstwa publiczno-prywatnego będzie w tym przypadku istotnie ograniczona. Każdorazowo należy także mieć na uwadze konieczność wystąpienia do instytucji zarządzającej z wnioskiem o zastąpienie partnera prywatnego jako beneficjenta w ciągu jednego miesiąca od daty decyzji o zmianie tego partnera prywatnego.

Podsumowanie

Na podstawie aktualnie obowiązujących regulacji partner prywatny może zaangażować się w daleko idący sposób w strukturę tzw. projektów hybrydowych. Partner prywatny może bowiem zostać bezpośrednio beneficjentem wsparcia z Unii Europejskiej bądź – w przypadku niepodjęcia takiej roli – podmiotem upoważnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w ramach projektu. Podsumowując, unijne regulacje przyjęte w nowym okresie programowania mogą stanowić solidny impuls do realizacji ambitnych projektów w modelu partnerstwa publiczno-prywatnego. ■

Przypisy:

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 17 grudnia 2013 roku (Dz.Urz.UE L347, str. 320).

[2] To jest: z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Funduszu Spójności (FS), Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz środków finansowanych w ramach zarządzania dzielonego Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR).

[3] Dz.Urz.UE L 175/1.

[4] Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o partnerstwie publiczno-prywatnym (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 696 z późn. zm.).